

En skole i verdensklasse uden naturfag?

Af Erland Andersen, naturfagskonsulent, og Peter Norrild, tidl. seminarirektor

En folkeskole i verdensklasse skal måske realiseres uden naturfagene, biologi, fysik/kemi, geografi og natur/teknik. Det skyldes ikke mangel på visioner om, hvad naturfagene kan bidrage med i fremtidens samfund, tværtimod. Sådanne visioner udfoldes nemlig for fuld kraft blandt dygtige naturfagslærere og ildsjæle i skolens verden. Men manglen på dygtige og fagligt opdaterede lærere i naturfagene vokser, også selvom adskillige kommuner har erklæret naturfagenes udvikling som et indsatsområde. Årsagerne er, at lærerne ikke efteruddannes, og at der produceres alt for få nye med linjefag i naturfagene.

Efter- og videreuddannelsen af folkeskolens naturfagslærere er et kommunalt ansvar. Den er stort set sparet væk og vil være det mange år endnu, selv om alle dybest set ved, at fagligt opdaterede og pædagogisk dygtige lærere betyder mere for undervisningens kvalitet end alt muligt andet. ”Moderne faglighed” i naturfagene er jo ikke bare naturfaglig og teknisk paratviden sådan som forældre og bedsteforældre oplevede det før i tiden. I dag er der langt større krav om, at der også er perspektiv, bredde og sammenhæng i fagligheden for eleverne. Undervisningen skal også spille sammen med det naturfaglige og tekniske liv uden for skolen, fx ved samarbejde med lokale virksomheder, brug af naturskoler, science centre og museer. Naturfagene er jo også almindelige fag, som bl.a. bidrager til, at eleverne får baggrund for at diskutere og tage stilling til, hvordan vi lokalt og globalt skal indrette os sundere, smartere og mere bæredygtigt fremover.

Det andet store problem for naturfagene er læreruddannelsen. Antallet af nye lærere med naturfag i bagagen bliver efter indførelse af den nye læreruddannelse i 2007 reduceret til ca. 30 % af det tidligere niveau. Det har to hovedårsager: De lærerstuderende vælger ikke mere 4 linjefag, men kun 2 eller 3, og samtidigt spænder strukturen i linjefagsvalget totalt ben for naturfagene. Som følge af nedgangen er antallet af naturfagslærere (heltidsundervisere) på professionshøjskolerne halveret fra 2005-2010. Det svækker de fagdidaktiske miljøer, hvis ekspertise rækker fra fag over pædagogik til praktisk undervisning i skolen.

Måske skulle danske virksomheder, erhvervsorganisationer og fonde, der i mange år har talt og arbejdet for en styrkelse af naturfagene, slå sig sammen og finansiere et flerårigt program, der kan støtte den efter- og videreuddannelsesopgave, som ikke vil blive løst af kommunerne i en overskuelig fremtid. De faglige foreninger i folkeskolen og læreruddannelsen, de fagdidaktiske forskningsmiljøer og NTS-Centeret (Det Nationale Center for Natur Teknik og Sundhed), kunne være de

samarbejdspartnere, der sikrede, at midlerne til denne opgave blev brugt bedst muligt. Opgaven med flere dygtige naturfagslærere haster, hvis ”en skole i verdensklasse” ikke skal være ren illusion.